

תנועות

הקאנגרו עוד יקפוז

עד לפני שלושה שבועות, היתה זו רשימה שהשתתפה בבחירות לכנסת הש"ת, תחת האות ש', ביום ששי האחרון, הקשיבו קרוב לאלף מפעילי רשימה זו להכרזתו של שלום כהן: "רשימת העולם הזה — כוח חדש מכוננת את עצמה בתנועה של קבע, שמטרתה היאבאק לשני נוי המייסטר במדינה, ברוח עשרת העקרונות של הרשימה."

היתה זו הגשמת ההבטחות שהבטיחי ראשי הרשימה, בכל אסיפת-בחירות: תהיינה תוצאות הבחירות כאשר תהיינה, תוך קם לאחר הבחירות תנועה פוליטית, שתביטח כי ההתלהבות וההתנדבות ההמונית שהתעוררו במערכת הבחירות יהפכו לעובדיה בתקיימא כנוף המדינה.

לפני שלושה חודשים נפגשו לראשונה באולם מוגרבי, בחולצת הייסוד, הצהיר כהן, הערב אין אנו מכריזים על הקמת תנועה, אנו מפגינים את המשך קיומה של תנועה זו.

אפילו נותר כסף בקופה, לכינוס הארצי, שנערך באולם תיאטרון הקאמרי בתל-אביב, היתה מטרה כפויה: סיכום מערכת הבחירות, וקביעת תוכנית-הפעולה לשנה הקרובה.

גם כמספרים יבשים, היו הישגי הרשימה במערכת הבחירות מרשימים ביותר. ביום הבחירות עצמו התייצבו למעלה מ-1000 מתנדבים, שחולקו ברחבי הארץ. 170 מהם התייצבו עם מכוניותיהם, מבלי שיקבי לו תמורה כלשהי. 38 סניפים פעלו ברחבי הארץ, ורק אחד מהם נשכר בכסף.

אומרים שאורי אבנרי הוא חבר-הכנסת היקר ביותר, התבדה מנהח הכינוס, "שכן המפלגות הוציאו 400 מיליון לירות על מערכת הבחירות והשנינו הרציני היחידי היה בחירתו של אורי אבנרי. האמת היא, שאורי אבנרי נבחר הרבה יותר בול, תקי ציב הרשימה לבחירות היה 41.692 לירות."

הכסף התקבל כולו מתרומות קטנות או זעירות. מתוך סכום זה נשלחו 3090 ל"י מחו"ל. הוא הוצא על הצאת משרי דיות (10,517 ל"י על-ידי המטה בתל-אביב, 5250 ל"י על-ידי הסניפים), הדפסות כרוזים, שכירת אולמות (15000 ל"י), הוצאת אות ועידת הייסוד (2000 ל"י), הסברה, מודעות בעתונים (8900 ל"י).

הגיובר שלנו מוכן ללמד את יתר המפלגות ארץ לעשות זאת כל כך בזול? הציע כהן, והוסיף, לקול צחוקם של הנוכחים, "אפילו נותרו לנו 25 לירות בי קופה".

אף זה יתנהה. עד כה לא פעל שום מוסד נבחר של הרשימה. ארבעת המועמדים הראשונים ניהלו את מערכת ה"בחירות, כעזרת המתנדבים הרבים. עם כינון התנועה, החל השלב השני, שמטרתו להביא לבחירת הנהגה ומוסדות של קבע. זאת שמעו באי הכינוס:

שם התנועה יהיה תנועת העולם הזה — כוח חדש. החזיקה הארצית הראשונה של התנועה תקיים בסוכות 1966. בה ייבחרו מוסדות של קבע, ובה יתקבלו מצע התנועה ותקנונה הקבוע. התקופה עד לתאריך זה תהיה קודש להתארגנות התנועה ולגיבושה הרעיוני. תוך גיהול מאבק ציבורי רצוף להגשמת עקרונות התנועה. בתקופת-מעבר זו יהיה המוסד העליון של התנועה המרכז הארצי הזמני, שהוקם על פי החלטת ארבעת המועמדים הראשונים של הרשימה בבחירות לכנסת, הפועל עלים כשליחים של בוחרי-הרשימה. מרכז זה כולל ששה חברים: אורי אבנרי — יו"ר המרכז וראש מחלקת ההסברה; דויד ארנפלד — רכז המרכז וראש המחלקה ה"פוליטית; אמנון זכרונאי — ראש המחלקה המשפטית; שלום כהן — ראש המחלקה הארגונית, אחראי לאירגון הפנימי של ה"תנועה, הקשר עם החטיבות האזוריות, ה"כספים; אהמד מסארוחה — ראש המחלקה לשיחוף עבריינרבי; עודד פילבסקי — ראש המחלקה המקצועית, אחראי לפעולות בהסתדרות ובציבור העובדים.

אלון

יחזור? יישאר במשק?

אפשר היה לחשוב כי אנייתו של לוי אשכול טובעת. כולם עוזבים, כולם מתפטרים, כולם אינם רוצים להיות שרים. היו שדיברו על פרישה, והתכוננו באמת לפרוש. כזאת היתה שרת החוץ גולדה מאיר. עיד לפני הבחירות הבחירה שאינה מתכוונת להמשיך ככהונתה. אולי תיארת לקבל תפקיד כלשהו בממשלה, לאות תמיכה ב"אשכול, אבל היא סבורה שתרמה את מלוא תרומתה, ועתה רשאית היא לפרוש. את ההתפטרות הזאת קיבלו אשכול וצמרת מפא"י בשקט.

היתה גם התפטרותו של זלמן ארן. אבל זוהי התפטרות מסוג אחר. היא לא נבעה מתוך החלטה נחישת לפרוש מפעילות ממ שלחית, ולנוח בצל. זלמן ארן הודיע כי אינו רוצה להמשיך לכהן כשר החינוך ב"ממשלה החדשה, מפני שיש לו תביעות מקצועיות. ההתפטרות שימשה אמצעי-לחץ. על כן, כאשר קמו עליו חבריו למפלגה, ואמרו לו: "זואמה, לא ייתכן. אשכול זקוק לך", היא ביטל את ההתפטרות. הוא לא ויתר על התביעות המקצועיות, אבל הוא יעלה אותן בהודמנות אחרת. בלי איומי התפטרות.

אבל שתי ההתפטרות גם יחד לא נגעו בבקיעות היסודיות של הרכבת ממשלת אש"כול הבאה. זאת עשו שתי התפטרות אחי רות: זו של שר האוצר פינחס ספיר, וזו של שר העבודה יגאל אלון.

דבר אני בעתונים

הודעה הראשונה באה מפי אלון. הוא הכריז כי מנוי וגמור עמו לא לכהן בממשלה הבאה. הוא חישוב שאחרי

שנים כה רבות בתפקיד ציבורי אינטנסיבי, מגיע לו קצת לנוח. עוד מעט יתגייס בנו הבכור לצבא, ובתו גדולה והולכת. זכאים הם ליתר תשומת-לב מצד אביהם. מה יש? הא יישב כמה שנים בקיבוץ. זה יהיה ברור מאוד. הוא יהיה חבר כנסת מסור, וישב גם בקיבוץ.

ההודעה הזאת גרמה לתדהמה — בעיקר בצמרת אחדות-העבודה. כי איש לא ידע על כוונתו זו של אלון. במשך ימים אחדים, אחרי שפורסמה הידיעה, ניראה ישראל גלילי מרוגז. הוא אף ביקש כאחד מעוררי של אלון: "תגיד ליגאל — אם ידבר איתי דרך העיתונות, גם אני אענה לו רעיונות". המתח חוסלה, כאשר הגיעו ישראל גלילי ואשתו בצורה לביקור טוב-שבוע ב"גינסר, משקו של יגאל אלון. הבילוי המס-פחתי נוצה להבהרה מפלגתית — ואימו טל גלילי להשתמש בעתונות ג"ו. עמו נגווה האפשרות שבצורה זו גם יודע הרקץ האמיתי לרצון-הפרישה של יגאל אלון.

גם לו נשבר

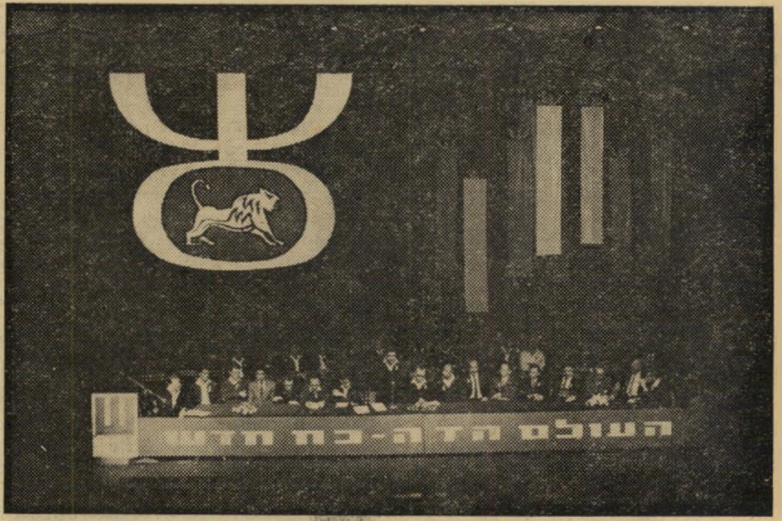
וד מנסים עסקי המפלגות להסתגל לרעיון, כי יגאל אלון יחזור להיות סתם חבר קיבוץ — והנה התפוצצה תחת ש לחנס פצצה גדולה פי כמה: מעריב פירסם מכתב של שר האוצר, בו הוא מודיע לאש"כול כי אין כוונתו להמשיך ולכהן ב"ממשלתו הבאה. גם לו נשבר, הוא הגיע למסקנה שיש לפנות מקום לצעירים. היא עצמו ילך להסתדרות, לרכז שם את חברת העובדים עם הטרנסטים שלה, ומפעלי ה"תעשייה העצומים והבלתי-רנטאביליים. אתגר נאה לאדם בלמוד אונט.

הוא דבק לגירסה זו, על אף כל הנסיגות של עתונאים מנוסים להוציא ממנו ציוץ על הסיבות האמיתיות לפרושתו. "אין שום סיבה אחרת ללכת", הצהיר פעם אחר פעם. אבל היו סיבות אחרות, והן היו קשורות באופן ישיר עם התפטרותו של יגאל אלון, ועם מעמדה של אחדות-העבודה בממשלה. בהסתדרות ובמערך, העובדה הפוליטית ה"בולטת ביותר של השבוע היתה, כי שני האנשים, אשר ישבו בחדר אחד במטה ה"בחירות של המערך, וניהלו את המסע ש"הביא לנצחון אשכול, סימלו את שני ה"קטבים במאבק על צמרת השלטון.

למי הבטחון?

כינינו המערך דיברו במשך שנתיים ארוכות. אבל כאשר הוקם — נעשה הדבר בפזון, שתי המפלגות — מפא"י ואחדות-העבודה — נכנסו לשותפות בהר"גשה כי יש לעשות משהו מהר. כי ב"גוריון לא ניהו להן לשבח בשקט, ולכן יש להעמידו בפני עובדות מוגמרות. כך הוקם המערך, מבלי ששני השותפים יספיקו לדין בכל הפרטים הקשורים באקט הפוליטי הזה, ועדות המשאומתן מטעם מפא"י ואחדות-העבודה הספיקו לקבוע רק עקרונות כללי-

נאמיים, לביצוע משימות. המשימות: ליבון רעיוני, תוך ויכוחים והרצאות, שיאפשר לתנועה לנסח תוך שנה את מצעה הרעיוני; ותוך כזו כך, ניהול מאבק פעיל ברוח עקרונות התנועה. הדוגמה המוחשית הראשונה לסוג זה של פעולה יינתן כבו כיום-השבת הקרוב, (ראה מודעה בעמוד 12). במערכת הבח"רות, ערכה הרשימה שני מסעות של שיירת השלום ביישובים הערביים. בשב"ב הבאה תערך מסע במתכונת דומה, אולם יהיה זה מסע של שיירת שבת. יעדה: ירושלים. מטרתה: למחות נגד כניעת המחפירה של טדי קולק לעסקני הכפיה הדתית, ולהגיש לראש הממשלה לוי אש"כול עצומה, לכל ילך אף הוא בדרך זו. ה"ציבור החופשי, ששתק עד כה לכל הביגודות, לא יסכול מכירה נוספת של זכויותיו, במסחה של חקיקת חוק השבת. התחלה זו הוכיחה, כי התנועה החדשה תגשים את הבטחתה, וכי למרות כוחה הקטן בכנסת עשוייה היא ליצור סיגנון חדש של פעילות פוליטית, ולדרבן מפלגות אחרות להיות נאמנות יותר להצהרותיהן. ניצוד השאנס. מפלגות אחרות, ש-

במת כינוס תנועת העולם הזה — כוח חדש לא באנו להצהיר שאנחנו קיימים —

הפעילים ליד שטי החטיבות האזוריות — באנו להוכיח שאנחנו ממשיכים לפעול